

Konferencja naukowa

„Co robisz na naszej ulicy”. Obiektywizm w literaturze XX i XXI wieku

Zakład Literatury Polskiej XX i XXI wieku w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego zaprasza do wzięcia udziału w konferencji naukowej pt. „*Co robisz na naszej ulicy*”. *Obiektywizm w literaturze XX i XXI wieku*, która odbędzie się 6–7 czerwca 2024 roku w Instytucie Filologii Polskiej UW. (budynek Wydziału Filologicznego, pl. Nankiera 15).

*

W kręgu ruchów awangardowych anglosaskiej poezji pierwszej połowy XX w. obiektywizm jawi się jako kierunek, którego obecność i oddziaływanie determinuje kategoria spóźnienia. Jako młodszy kuzyn Poundowsko-Williamsowskiego imagizmu, w kolejnych dekadach pozostający w cieniu nurtu konfesyjnego i szkoły nowojorskiej, obiektywizm gospodarował sobie miejsce na marginesie głównego nurtu, definiując języki twórców konsekwentnie rozwijających program estetyczny w opozycji do dyskusji, które rozpały wyobraźnię powojennych krytyków, literaturoznawców czy filozofów literatury. Optyka ta zaczyna zmieniać się stopniowo w latach 60. i 70. XX w., gdy najważniejszy przedstawiciel grupy, Charles Reznikoff, publikujący dotychczas własnym sumptem lub nakładem zupełnie niszowych oficyn (w tym *The Objectivist Press*), pod szyldem *Black Sparrow Press* wydaje kolejno książki: *By the Well of Living and Seeing: New and Selected Poems, 1918–1973* (1974), swoje wiersze zebrane, których pierwszy tom ukazał się w roku jego śmierci (1976), a także zbiory *Holocaust* (1977), *Testimony* (1978–1979) oraz powieść *The Manner Music* (1977). Wcześniej w geście afirmacji po dykcje Reznikoffa, Louisa Zukofsky’ego, George’a Oppena i Carla Rakosiego, tworzących trzon formacji, sięgają – zafascynowani melodią składni Williama Carlosa Williama – przedstawiciele *Beat Generation*.

To wzmożone zainteresowanie – nie tylko poetów, ale i niektórych krytyków (wystarczy wspomnieć książkę *Charles Reznikoff. A Critical Essay* Milтона Hindusa oraz późniejsze prace badawcze, w tym niejako podsumowujący recepcję obiektywistów tom *The Objectivist Nexus*) – sprawia, że współcześnie wspomnianą kategorię spóźnienia możemy z powodzeniem zastąpić krytyczną narracją o uprzedzaniu przez obiektywizm gestów, które u progu nowego tysiąclecia konstituowały nowe modele poezjowania. W takim ujęciu program Zukofsky’ego – traktowanie wiersza jako obiektu, dążenie do maksymalnie precyzyjnego opisu rzeczy czy „myślenie wraz z rzeczami, tak jak one istnieją” – mógłby stanowić punkt wyjścia do rozważań nad materialnością wiersza czy relacją wiersza i zewnętrżności, o której wypowiada się podmiot. Radykalne upowszednienie składni, charakterystyczne dla miejscami reporterskich poematów miejskich Reznikoffa, zdaje się zapowiedzią nowych wariantów kadrowania przestrzeni za pośrednictwem wersów i strof, poszukiwania rytmu życia w syntaktycznej melodii codziennej mowy. Wreszcie – zafascynowanie obiektywistów strukturami brzmieniowymi świętych pism judaizmu, próby palimpsestowego ujęcia muzyki hebrajskiego w formach admirujących syntaktyczne eksperymenty amerykańskiego imagizmu mogą posłużyć lekturom wychylonym w stronę śledzenia tropów marańskiej tożsamości.

Latem ubiegłego roku w Paryżu odbyła się konferencja „Charles Reznikoff: Inscriptions (1894–1976)”. Renesansu popularności spuścizny obiektywistów doświadczamy w ostatnich latach również w Polsce. Szczątkową jeszcze recepcję otwiera wydanie przez Piotra Sommera przekładów z Reznikoffa (*Graffiti*, 1991), włączenie bloku wierszy autora *Jerusalem the Golden* do antologii *O krok od nich* (2006), niedawno wznowionej i rozszerzonej (2018), na dobre zaś napędza ukazanie się – nagrodzonego w Gdyni – tomu *Co robisz na naszej ulicy?* (2019). Przygotowana przez Jakuba Kornhausera antologia *Żeby ten wiersz był pudełkiem zapalek. Obiektywizm w polskiej poezji* (2024) stanowiłaby potwierdzenie intuicji, zgodnie z którą poetyki obiektywistyczne funkcjonowały w krajowej liryce również w oderwaniu od patronatu rzeczonoj szkoły, z ukrycia towarzysząc wszelkim próbom wydobywania na powierzchnię materialnego aspektu pracy w poetyckim tworzywie.

Wraz z uczestnikami konferencji chcemy nie tyle nawet ponownie przyjrzeć się historycznemu zjawisku obiektywizmu, ile raczej zastanowić się nad aktualnością haseł czy idei – tych estetycznych i społecznych – z nim kojarzonych (m.in. szczerłość, obiektywizacja, powściągliwość, intensywność, świadectwo) oraz zapytać o jego możliwe dzisiejsze kontynuacje (także w literaturach innych języków niż angielski, co z kolei kazałoby zainteresować się również kwestią przekładów twórczości amerykańskich obiektywistów oraz ich potencjalnego wpływu na kształtowanie poetyk w literaturach docelowych).

*

Zgłoszenia na konferencję z tytułem i krótkim streszczeniem referatu, nieprzekraczającym 300 słów, prosimy przysyłać w terminie do 14 kwietnia 2024 r. z wykorzystaniem formularza: <https://forms.office.com/e/kLnLkfl1tSG>. Czas przewidziany na wystąpienie to 20 min.

Opłata konferencyjna wynosi 400 zł.

Ewentualne pytania prosimy kierować do organizatorów (kamil.nolbert@uwr.edu.pl, oskar.meller2@uwr.edu.pl).

Organizatorzy:

dr Kamil Nolbert

mgr Oskar Meller